

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 9/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utsläppshandel

Till ekonomiutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 september 2007 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utsläppshandel (RP 84/2007 rd) till ekonomiutskottet för beredning och bestämde samtidigt att miljöutskottet ska lämna utlåtande till ekonomiutskottet.

- konsultativ tjänsteman Päivi Janka och specialforskare Juha Rajala, handels- och industriministeriet
- överingenjör Magnus Cederlöf, miljöministeriet
- miljöskyddschef Jouni Nissinen, Finlands naturskyddsförbund rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Finlands Näringsliv.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om utsläppshandel ändras. Genom propositionen genomförs beslutet från Europeiska gemenskapernas kommission om den nationella fördelningsplanen för utdelning av utsläppsrätter för växthusgaser för handelsperioden 2008—2012 där beslutet förutsätter ändringar i de lagstadgade fördelningskriterierna för utsläppsrätter och i andra bestämmelser.

Systemet med utsläppshandel infördes i gemenskapen vid ingången av 2005. Det s.k. utsläppshandelsdirektivet skapar en marknad för utsläppsrätter i hela gemenskapen. I Finland har direktivet genomförts genom lagen om utsläppshandel.

Lagen om utsläppshandel ändrades genom en lag som trädde i kraft den 12 februari 2007. I la-

gen togs bland annat bestämmelser in om fördelningsmetoden och fördelningskriterierna för utsläppsrätter under handelsperioden 2008—2012. Enligt lagen ska utsläppsrätter tilldelas verksamhetsutövarna kostnadsfritt. Anläggningarna och delar av deras produktion delas in i undergrupper på grundval av verksamhetens art och produkterna. För varje undergrupp fastställs särskilda fördelningskriterier.

Statsrådet fattade den 22 februari 2007 ett beslut om förslaget till Finlands nationella fördelningsplan för utsläppsrätter under handelsperioden 2008—2012. Beslutet skickades till kommissionen. Regeringen föreslog att taket för de utsläppsrätter som ska tilldelas anläggningarna inom sektorn för utsläppshandel i medeltal ska vara 39,6 miljoner ton om året.

Kommissionen fattade den 4 juni 2007 ett beslut om Finlands nationella fördelningsplan för utsläppsrätter under handelsperioden 2008—2012. Enligt beslutet ska de totala utsläppsrätterna skäras ned med 2,042109 miljoner ton koldioxid per år. Därmed uppgår de årligen till 37,557891 miljoner ton. Kommissionen betraktar ändringar i vissa anläggningar som klassificerats som nya deltagare eller i deras verksamhet samt fördelningskriterierna för dessa som förbjudna korrigeringar i efterhand av de tilldelade utsläppsrätterna.

Vidare föreslår regeringen att fördelningskriterierna ändras för att den nedskärning av taket för rätterna som kommissionen kräver ska fördelas jämnt mellan undergrupperna. Meningen är att fördelningen mellan undergrupperna av de relativt knappa utsläppsrätterna enligt den gällande lagen och förslaget till nationell fördelningsplan inte ska ändras.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Propositionen bygger på kommissionens beslut från den 4 juni 2007 om Finlands fördelningsplan för den andra handelsperioden. Enligt beslutet måste Finland skära ner taket för utsläppsrätterna med 2,042109 miljoner ton koldioxid om året handelsperioden 2008—2012. De uppgår alltså årligen till 37,557891 miljoner ton. De ändringar som kommissionen kräver gäller de totala utsläppsrätterna, det vill säga ändringar i efterhand och de projektbaserade mekanismerna enligt Kyotoprotokollet.

Taket för utsläppsrätterna är den allra viktigaste frågan i miljöhänseende, påpekar utskottet. Rätterna måste skäras ner med 5,2 % trots att kommissionen tar hänsyn till 2005, som beräkningarna grundar sig på, var ett exceptionellt utsläppsår i Finland i flera hänseenden. I snitt innebär kommissionens fördelningsplan att medlemstataterna måste minska sina rätter med 10 % mer än de själva föreslår. Kommissionen ändrade inte Finlands fördelning av utsläppsrätter mellan olika sektorer och rätterna kommer därför att fördelas relativt jämnt mellan dem. I den nationella fördelningsplanen föreslås att verksamhetsutövarna ska kunna tillämpa de projektbaserade mekanismerna, mekanismen för en ren utveckling (Clean Development Mechanism, CDM) och mekanismen för gemensamt genomförande (Joint Implementation, JI) för högst 11,7 % av de kalkylerade totala antalet ut-

släppsrätterna. Dessutom kräver kommissionen att möjligheten att använda projektcertifikat ska justeras neråt till 10 %. Det är motiverat, anser utskottet och understryker att vi självfallet i första hand ska försöka uppfylla Kyotomålen för utsläppsminskningar med hjälp av nationella åtgärder. Rätten att få tillämpa de projektbaserade mekanismerna till maximalt 10 % av utsläppsrätterna till anläggningarna är ganska mycket, tillägger utskottet.

Än så länge har vi inte så stora erfarenheter av utsläppshandeln och marknaden utvecklas hela tiden. Men redan nu har utsläppshandeln en effektiviserande inverkan på energianvändningen och främjar redan i sig användningen av och konkurrensen kring förnybar energi. Priserna på utsläppsrätter för 2008 och 2009 varierade i våras mellan 19 och 25 euro. Så priset, som allt emellanåt legat på nästan noll, kommer att ändras och systemet få bättre genomslag.

Utsläppshandeln bör trots allt förbättras, byggas ut och få en mer uttalat styrande roll. Dessutom bör systemet ses över utifrån de nya erfarenheterna. En översyn av direktivet om utsläppshandeln är aktuell, men ändringarna kommer att införas först 2013 under den tredje handelsperioden. Då måste direktivet ta större hänsyn till energieffektiva anläggningarna med små utsläpp och situationen för små anläggningar. Utskottet anser också att insatser på ett tidigt stadium måste vara till nytta för aktörerna.

Utlåtande

Miljöutskottet meddelar

*att ekonomiutskottet bör beakta vad
som sagts ovan.*

Helsingfors den 23 oktober 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Susanna Huovinen /sd
vordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Christina Gestrin /sv
Rakel Hiltunen /sd
Timo Kaunisto /cent
Timo Korhonen /cent
Merja Kuusisto /sd

Tapani Mäkinen /saml
Petteri Orpo /saml
Sanna Perkiö /saml
Janne Seurujärvi /cent
Tarja Tallqvist /kd
Pauliina Viitamies /sd
Henna Virkkunen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.